EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.4.2021.
COM(2021) 174 final

2021/0093 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Stokholmas Konvencijas par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem Pušu konferences desmitajā sanāksmē attiecībā uz priekšlikumu grozīt A pielikumu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Stokholmas Konvencija par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem ("Konvencija") stājās spēkā 2004. gada 17. maijā. To apstiprināja ar Padomes 2004. gada 14. oktobra Lēmumu par to, kā Eiropas Kopienas vārdā noslēdz Stokholmas Konvenciju par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem (2006/507/EK[1]), un attiecībā uz Eiropas Kopienu tā stājās spēkā 2005. gada 14. februārī. Konvencijas mērķis ir aizsargāt cilvēka veselību un vidi pret noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem (NOP). Konvencija nodrošina uz piesardzības principu balstītu sistēmu, kā izbeigt ražot, lietot, importēt un eksportēt NOP, drošā veidā ar tiem rīkoties un tos iznīcināt, kā arī likvidēt vai samazināt dažu neapzināti radītu NOP izplūdi.

Saistības, kas noteiktas Konvencijā un 1979. gada Konvencijai par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos pievienotajā Protokolā par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem ("Protokols"), kurš apstiprināts ar Padomes Lēmumu 259/2004/EK[2], Savienības tiesību aktos ir ieviestas ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1021[3].

Pušu konference ir izveidota ar Konvencijas 19. pantu, un tā ir Stokholmas konvencijas pārvaldības struktūra. Lai pārraudzītu Konvencijas ieviešanu, šī struktūra parasti tiekas reizi divos gados. Tā arī izvērtē ķīmikālijas, kuras izskatīšanai iesniegusi Noturīgo organisko piesārņotāju izvērtēšanas komiteja (*POPRC*).

Saskaņā ar Konvencijas 8. panta 1. punktu Puse iesniedza sekretariātam priekšlikumu Konvencijas A pielikumā iekļaut perfluorheksānsulfonskābi (PFHxS), tās sāļus un ar PFHxS saistītus savienojumus, un *POPRC* minēto priekšlikumu izskatīja saskaņā ar 8. panta 3. un 4. punktu. *POPRC* ieteica Pušu konferencei perfluorheksānsulfonskābi (PFHxS), tās sāļus un ar PFHxS saistītus savienojumus iekļaut A pielikumā bez īpašiem izņēmumiem. Pielikumu grozījumu pieņemšanas procedūru reglamentē Konvencijas 22. pants.

Saskaņā ar Konvencijas 23. pantu katrai Pusei ir viena balss. Taču tādas reģionālas ekonomiskās integrācijas organizācijas kā ES savas tiesības balsot izmanto par tik balsīm, cik no tās dalībvalstīm ir Konvencijas Puses.

Pušu konference desmitajā kārtējā sanāksmē apsvērs lēmuma pieņemšanu par perfluorheksānsulfonskābes (PFHxS), tās sāļu un ar PFHxS saistītu savienojumu iekļaušanu Konvencijas A pielikumā (pārtraukšana), B pielikumā (ierobežojumi) un/vai C pielikumā (neapzināta ražošana).

Ķimikāliju iekļaušana A, B un/vai C pielikuma sarakstā nozīmē, ka uz tām attieksies pasākumi, kuru mērķis ir pārtraukt vai ierobežot šādu ķimikāliju ražošanu un izmantošanu, tai skaitā samazināt vai pārtraukt neapzināti radītu NOP izplūdes.

---

[1] Padomes Lēmums 2006/507/EK (2004. gada 14. oktobris) par to, kā Eiropas Kopienas vārdā noslēdz Stokholmas Konvenciju par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 209, 31.7.2006., 1. lpp.).

[2] Padomes Lēmums 2004/259/EK (2004. gada 19. februāris), ar ko Kopienas vārdā noslēdz Protokolu 1979. gada Konvencijai par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos ar noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 81, 19.3.2004., 35. lpp.).

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1021 (2019. gada 20. jūnijs) par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 169, 25.6.2019., 45. lpp.).

Paredzētais akts Pusēm kļūs saistošs saskaņā ar Konvencijas 22. panta 4. punktu, kas nosaka: "Uz šīs Konvencijas A, B vai C pielikuma grozījumu ierosināšanu, pieņemšanu un spēkā stāšanos attiecas tā pati kārtība, kāda noteikta attiecībā uz šīs Konvencijas papildu pielikuma ierosināšanu, pieņemšanu un spēkā stāšanos, izņemot, ka A, B vai C pielikuma grozījumi nestājas spēkā attiecībā uz jebkuru Pusi, kura iesniegusi deklarāciju atbilstoši 25. panta 4. punkta nosacījumiem, un šajā gadījumā šādi grozījumi stājas spēkā attiecībā uz šo Pusi deviņdesmitajā dienā pēc šā grozījuma ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās instrumenta deponēšanas Depozitārijā."

Perfluorheksānsulfonskābe (PFHxS), tās sāļi un ar PFHxS saistīti savienojumi Eiropas Savienībā netiek izmantoti apzināti, taču šīs ķimikālijas var būt piemaisījums ugunsdzēšanas putās uz fluora bāzes un perfluoroktānsulfoskābē (PFOS). Attiecībā uz PFHxS klātbūtni PFOS būtu jānorāda, ka PFOS ir iekļauta Stokholmas konvencijas B pielikumā un Regulas (ES) 2019/1021 I pielikumā, kas Savienībā aizliedz izmantot PFOS, izņemot vienu atlikušo PFOS lietojumu par izsmidzinājuma slāpētāju cietā hroma pārklājumiem līdz 2025. gadam. Gandrīz visās dalībvalstīs PFOS izmantošana jau ir pakāpeniski izbeigta.

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar kuru nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Stokholmas konvencijas Pušu konferencē saistībā ar lēmumiem, kurus paredzēts pieņemt nolūkā grozīt A pielikumu, proti, iekļaut tajā perfluorheksānsulfonskābes (PFHxS), tās sāļu un ar PFHxS saistītus savienojumus. Ja Stokholmas konvencijas Pušu konference pieņem lēmumu PFHxS iekļaut A pielikumā, Konvencijas Pusēm būs jāveic pasākumi, kuri vajadzīgi, lai pārtrauktu vai ierobežotu PFHxS izmantošanu savā teritorijā atbilstoši savām saistībām saskaņā ar Konvenciju. Lai šo lēmumu īstenotu Savienībā, Komisija ierosinās deleģēto aktu par grozījumiem NOP regulas I pielikumā, kuru mērķis ir minētajā pielikumā iekļaut perfluorheksānsulfonskābi (PFHxS), tās sāļus un ar PFHxS saistītus savienojumus. Šo vielu ražošana un izmantošana Savienībā būs aizliegta.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Priekšlikums ir saskanīgs ar Regulu (ES) 2019/1021, ar ko Savienībā īsteno Stokholmas konvenciju, un papildina minētās regulas īstenošanu. Tas pilnībā atbilst mērķim aizsargāt cilvēka veselību un vidi pret noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Priekšlikums ir saskanīgs ar Regulas (EK) Nr. 1107/2009 un Regulas (ES) Nr. 528/2012 vispārējo pieeju attiecībā uz *PBT* vielām, jo abās regulās ir noteikti kritēriji, kas principā neļauj laist tirgū un izmantot *PBT* vielas. Lai attiecībā uz ierobežojumiem un atļaujas saņemšanas prasībām nodrošinātu saskaņotību starp Stokholmas konvenciju, Regulu (ES) 2019/1021 un Regulu (EK) Nr. 1907/2006, Kopējās vienošanās dokuments[4] precizē sakarību starp šiem instrumentiem.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Ierosinātā Padomes lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts, kas ir atbilstošais pamats aktam, ar kuru nosaka Eiropas Savienības nostāju saistībā ar starptautisku nolīgumu, šajā gadījumā Stokholmas konvenciju.

[4] http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/reach/special-cases_lv.

Priekšlikuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 192. panta 1. punkts, ņemot vērā, ka pasākumiem, par kuriem notiek vienošanās uz Stokholmas konvencijas pamata, galvenokārt ir vidisks mērķis (proti, atteikšanās no noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem).

Tādējādi par ierosinātā lēmuma juridisko pamatu būtu jānosaka LESD 192. panta 1. punkts sasaistē ar 218. panta 9. punktu.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Noturīgie organiskie piesārņotāji rada globālas bažas, un Stokholmas konvenciju Savienībā īsteno ar Regulu (ES) 2019/1021. Tā kā Savienība ir Konvencijas Puse, ir lietderīgi, ka Savienība piedalās Pušu konferences lēmumu pieņemšanā.

- **Proporcionalitāte**

Noturīgie organiskie piesārņotāji rada globālas bažas, un Stokholmas konvencijas mērķis ir izbeigt šo ķimikāliju ražošanu un izmantošanu. Perfluorheksānsulfonskābes (PFHxS), tās sāļu un ar PFHxS saistītu savienojumu iekļaušanu A pielikumā ieteica Konvencijas Noturīgo organisko piesārņotāju izvērtēšanas komiteja, jo tika konstatēts, ka šī ķimikālija atbilst Konvencijas D pielikuma kritērijiem. Lai nodrošinātu atbilstošu pasākumu veikšanu pasaules mērogā, ir samērīgi ierosināt minētās ķimikālijas iekļaušanu Konvencijas A pielikumā.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Priekšlikums tika apspriests ar dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām Komisijas ekspertu grupas "Regulas (ES) 2019/1021 kompetentās iestādes" 23. sanāksmē. Turklāt plaša apspriešanās ar ieinteresētajām personām notika, Konvencijas Noturīgo organisko piesārņotāju izvērtēšanas komitejai veicot ķimikālijas novērtējumu, un ieinteresēto personu komentāri tika ņemti vērā.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums netika veikts, bet saistībā ar *REACH* ierobežošanas dokumentiem par perfluorheksānsulfonskābi (PFHxS), tās sāļiem un ar PFHxS saistītiem savienojumiem[5] ir veikts sociālekonomiskais novērtējums un alternatīvu analīze. *ECHA* atzinumā secināts, ka ierosinātā ierobežojuma sociālekonomiskajām izmaksām vajadzētu būt ierobežotām un ka ir samērīgi stingri ierobežot PFHxS ražošanu, laišanu tirgū un izmantošanu.

Noturīgo organisko piesārņotāju izvērtēšanas komiteja secināja, ka konkrētā ķimikālija ir noturīgs organiskais piesārņotājs, un ieteica to iekļaut sarakstā bez īpaša atbrīvojuma. Šā ieteikuma pamatā ir iespējamo pārvaldības pasākumu ietekmes novērtējums, kurā ņemta vērā sociālekonomiskā informācija.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Priekšlikums neietekmē komercdarbību, jo šo ķimikāliju Savienībā komerciāliem mērķiem neizmanto, tāpēc priekšlikums neparedz atbrīvojumu mikrouzņēmumiem un neietver īpašus noteikumus MVU. Priekšlikumam nav nekādas ietekmes uz ES nozaru konkurētspēju vai uz tirdzniecību, jo šī ķimikālija netiek tirgota starp Savienību un trešām valstīm.

[5] https://echa.europa.eu/registry-of-restriction-intentions/-/dislist/details/0b0236e1827f87da.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums budžetu neietekmē.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Īstenošanas plāns, uzraudzīšana, izvērtēšana un ziņošana netiek uzskatīta par nepieciešamu.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Priekšlikums pilnvaro Komisiju Stokholmas konvencijas Pušu konferencē Eiropas Savienības vārdā atbalstīt perfluorheksānsulfonskābes (PFHxS), tās sāļu un ar PFHxS saistītu savienojumu iekļaušanu A pielikumā bez īpašiem izņēmumiem.

2021/0093 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Stokholmas Konvencijas par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem Pušu konferences desmitajā sanāksmē attiecībā uz priekšlikumu grozīt A pielikumu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Stokholmas Konvencija par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem ("Konvencija") stājās spēkā 2004. gada 17. maijā un Savienības vārdā tika noslēgta ar Padomes Lēmumu 2006/507/EK[1].

(2) Savienībā Stokholmas konvenciju īsteno ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 2019/1021[2].

(3) Saskaņā ar Konvencijas 8. pantu par ķimikālijas iekļaušanu sarakstā A, B un/vai C pielikumā un par saistīto kontroles pasākumu noteikšanu lemj Pušu konference.

(4) Paredzams, ka Stokholmas konvencijas Pušu konferences desmitajā sanāksmē tiks pieņemts lēmums par jaunu ķimikāliju iekļaušanu A pielikumā.

(5) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Pušu konferencē, jo lēmums būs Savienībai saistošs.

(6) Lai aizsargātu cilvēka veselību un vidi no turpmākas perfluorheksānsulfonskābes (PFHxS), tās sāļu un ar to saistītu savienojumu izdalīšanās, šo ķimikāliju ražošana un izmantošana jāsamazina vai jāizbeidz pasaules mērogā un jāatbalsta to iekļaušana Konvencijā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem Stokholmas konvencijas Pušu konferences desmitajā sanāksmē, ir saskaņā ar Noturīgo organisko piesārņotāju izvērtēšanas komitejas attiecīgajiem ieteikumiem atbalstīt perfluorheksānsulfonskābes (PFHxS), tās sāļu un ar PFHxS saistītu savienojumu iekļaušanu Konvencijas A pielikumā bez īpašiem izņēmumiem.

---

[1] Padomes Lēmums 2006/507/EK (2004. gada 14. oktobris) par to, kā Eiropas Kopienas vārdā noslēdz Stokholmas Konvenciju par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 209, 31.7.2006., 1. lpp.).

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1021 (2019. gada 20. jūnijs) par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 169, 25.6.2019., 45. lpp.).

Savienības pārstāvji, ņemot vērā norises Stokholmas konvencijas Pušu konferences desmitajā sanāksmē un koordinējoties uz vietas, apspriedušies ar dalībvalstīm, var vienoties par šīs nostājas precizēšanu bez Padomes papildu lēmuma.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs